

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی - گروه روانشناسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد. M.A

گرایش : عمومی

عنوان :

رابطه بین باورهای فراشناختی و ویژگی های شخصیت با اعتقاد نسبت به
شانس در زنان قربانی خشونت خانگی شهر شیراز

استاد راهنما :

دکتر آذر میدخت رضایی

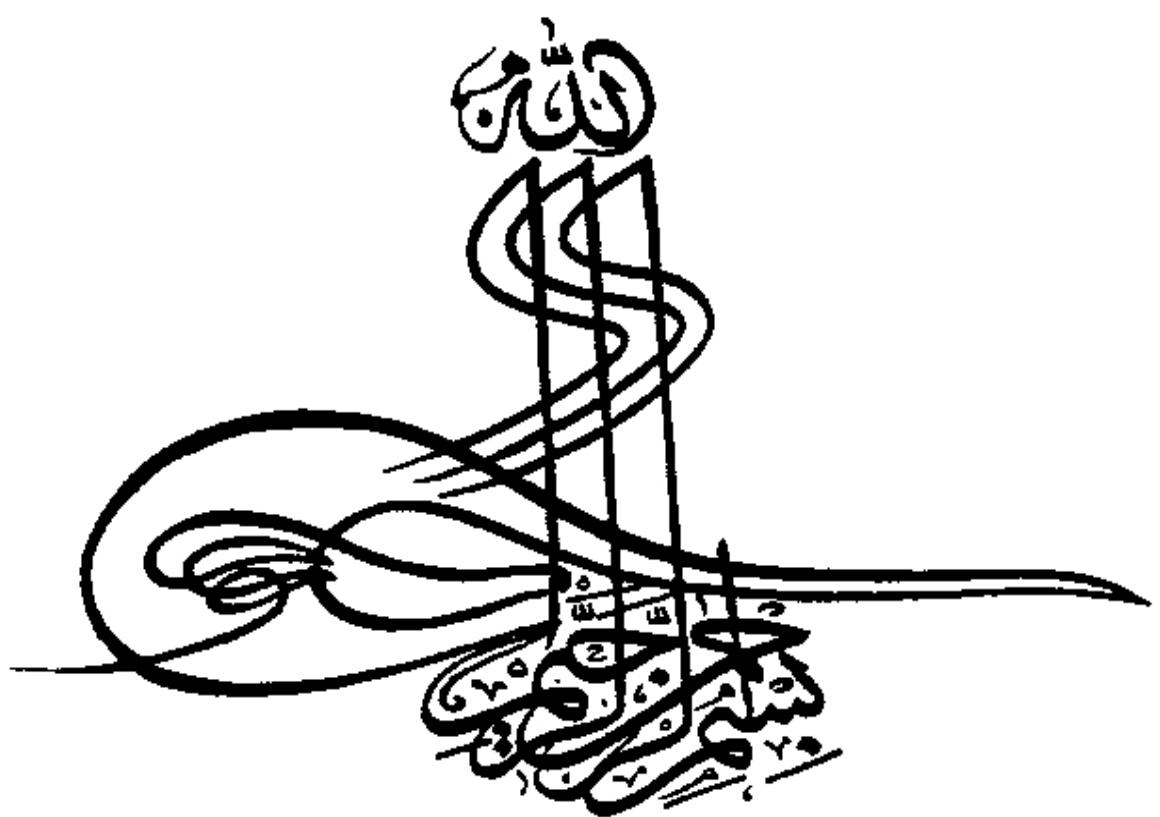
استاد مشاور :

دکتر حجت الله جاویدی

نگارش :

نجمه کهولت

تابستان ۱۳۸۹

صور تجلیسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد (M.A)

رشته: روانشناسی عمومی

در تاریخ: ۱۳۸۹/۴/۱۶

نام و نام خانوادگی دانشجو: نجمه کهولت

از پایان نامه خود با عنوان: رابطه بین باورهای فراشناختی و ویژگی های شخصیت با اعتقاد نسبت به شанс در زنان قربانی
خشونت خانگی شهر شیراز

دفاع نموده است.

و نمره: ۱۹/۵

با درجه: عالی

امضاء اعضاء هیأت داوری

سمت

نام و نام خانوادگی اعضاء هیأت داوری

استاد راهنمای

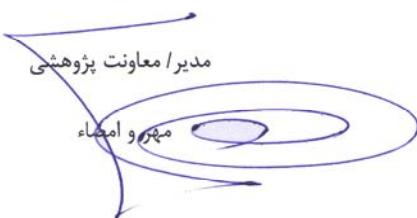
۱- دکتر آذر میدخت رضایی

استاد مشاور

۲- دکتر حجت الله جاویدی

استاد دور

۳- دکتر سیده مریم حسینی

مراتب فوق مورد تأیید است.

مدیر / معاونت پژوهشی

مهر و امضاء

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرودشت

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی - گروه روانشناسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد M.A.

گرایش: عمومی

عنوان:

رابطه بین باورهای فراشناختی و ویژگی های شخصیت با اعتقاد نسبت به
شانس در زنان قربانی خشونت خانگی شهر شیراز

استاد راهنما:

دکتر آذر میدخت رضایی

استاد مشاور:

دکتر حجت الله جاویدی

نگارش:

نجمه کهولت

تابستان ۱۳۸۹

تقدیم به همسر عزیزم

او که بعد از خداوند، قادر به حفظ و نگهداری شعله مقدس امید و پشتکار در قلبم
است.

تشکر و قدردانی

کمال تشکر و قدردانی خود را از زحمات ارزشمند استاد گرانقدرم به ویژه سرکار خانم دکتر آذر میدخت
رضایی و جناب آقای دکتر حجت الله جاویدی که در طول دوران تحصیل و به خصوص در تدوین این پایان
نامه مرا مورد لطف و محبت قرار دادند ابراز می‌دارم. همچنین در تهیه این پایان نامه مراجع و سازمان‌هایی
از جمله: دادگاه خانواده و مرکز مشاوره ناجا با وجود تنگناهای اداری و قانونی کمال همکاری را با اینجانب
به جا آورده‌اند که بر خود لازم می‌بینم از زحمات این عزیزان نیز قدردانی نمایم. در پایان از خداوند متعال
برای تمام کسانی که مسیر تولید علم و پژوهش را در جهت سربلندی ایران اسلامی هموار می‌نمایند توفيق
در ذیل توجهات حضرت ولی عصر (عج) آرزومندم.

چکیده

پژوهش حاضر به بررسی رابطه‌ی بین باورهای فراشناختی و ویژگی‌های شخصیت با اعتقاد نسبت به شانس در زنان قربانی خشونت خانگی پرداخته است. جامعه‌ی آماری زنان متأهل مراجع کننده به دادگاه خانواده، و مرکز مشاوره‌ی نیروی انتظامی بودند که از میان آن‌ها ۲۰۰ زن به صورت نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه‌ی تاکتیک‌های تعارضی-۲، باورهای فراشناختی، ویژگی‌های شخصیت و اعتقاد نسبت به شانس را تکمیل نمودند. اطلاعات به دست آمده با آرمون همبستگی پیرسون، رگرسیون چند متغیره و تحلیل واریانس یک طرفه تجزیه و تحلیل شدند. نتایج یافته‌ها نشان دادند که بین ابعاد باورهای فراشناختی (باور منفی نگرانی، اعتماد شناختی کم و باور منفی در مورد افکار) و مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیتی (روان نزندگرایی، وظیفه مداری، توافق پذیری و بروون گرایی) رابطه‌ی معنادار وجود دارد. و نیز بین ابعاد باورهای فراشناختی (خودآگاهی شناختی) و ابعاد اعتقاد نسبت به شانس (اعتقاد به بد شانسی، اعتقاد به خوش شانسی، اعتقاد کلی به شانس و نمره کل شانس) رابطه معنادار است. ولی بین ابعاد ویژگی‌های شخصیتی و ابعاد اعتقاد نسبت به شانس رابطه‌ی معناداری یافت نشد. همچنین بین ابعاد باورهای فراشناختی و انواع خشونت خانگی (مذاکره، پرخاشگری روانشناختی، زورگویی جنسی و آسیب و صدمه جسمی) رابطه‌ی معنادار وجود دارد و نیز بین مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیتی (روان نزندگرایی، گشودگی، وظیفه مداری و توافق پذیری) و انواع خشونت رابطه‌ی معنادار مشاهده شد. نتایج رگرسیون چند متغیره نیز نشان دهنده‌ی پیش‌بینی بعد خودآگاهی شناختی (از ابعاد باورهای فراشناختی) در رابطه با اعتقاد نسبت به شانس می‌باشد.

کلید واژه‌ها: باورهای فراشناختی، ویژگی‌های شخصیت، اعتقاد نسبت به شانس و خشونت خانگی

فهرست مطالب

عنوان	صفحة
فصل اول(کلیات پژوهش)	۱
مقدمه	۲
بیان مسئله	۴
اهمیت و ضرورت تحقیق	۷
اهداف تحقیق	۸
سؤالات پژوهش	۸
تعاریف نظری	۹
تعاریف عملیاتی	۱۲
فصل دوم(ادبیات و پیشینه پژوهش)	۱۴
مقدمه	۱۵
گسترده نظری	۱۵
پیشینه تحقیقاتی	۳۷
فصل سوم(روش تحقیق)	۴۵
مقدمه	۴۷
روش تحقیق	۴۶
جامعه و نمونه آماری	۴۶

صفحه	عنوان
۴۷	روش نمونه گیری
۴۷	ابزارهای اندازه گیری
۶۰	روش اجرای پژوهش
۶۱	روش تجزیه و تحلیل داده ها
۶۲	فصل چهارم(یافته ها و تجزیه و تحلیل آن ها)
۶۳	مقدمه
۶۳	آمار توصیفی
۷۰	آمار استنباطی
۸۰	فصل پنجم(بحث و نتیجه گیری)
۸۱	مقدمه
۸۱	بحث و نتیجه گیری
۸۷	محدودیت های پژوهش
۸۸	پیشنهادات پژوهش
۹۰	پیوست ها
۹۹	منابع فارسی
۱۰۳	منابع انگلیسی
۱۱۲	چکیده انگلیسی

فهرست جداول

صفحه	شماره و عنوانین جداول
۴۹	۱-۳- (میزان آلفای کرونباخ ابعاد باورهای فراشناختی).....
۵۰	۲-۳- (خرده مقیاس ها و گوییه های مربوط به آن).....
۵۳	۳-۳- (میزان آلفای کرونباخ مؤلفه های ویژگی های شخصیت).....
۵۴	۴-۳- (خرده مقیاس ها و گوییه های مربوط به آن).....
۵۶	۵-۳- (میزان آلفای کرونباخ ابعاد اعتقاد نسبت به شانس).....
۵۷	۶-۳- (خرده مقیاس ها و گوییه های مربوط به آن).....
۵۹	۷-۳- (میزان آلفای کرونباخ مؤلفه های تاکتیک های تعارضی -۲).....
۶۰	۸-۳- (خرده مقیاس ها و گوییه های مربوط به آن).....
۶۳	۹-۴- (فراوانی و درصد فراوانی مربوط به شغل آزمودنی ها).....
۶۴	۱۰-۴- (فراوانی و درصد فراوانی مربوط به تحصیلات آزمودنی ها).....
۶۵	۱۱-۴- (فراوانی و درصد فراوانی مربوط به سن آزمودنی ها).....
۶۶	۱۲-۴- (میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه های تاکتیک های تعارضی -۲).....
۶۷	۱۳-۴- (میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه های اعتقاد نسبت به شانس).....
۶۸	۱۴-۴- (میانگین و انحراف استاندارد مؤلفه های باورهای فراشناختی).....
۶۹	۱۵-۴- (میانگین و انحراف استاندارد پنج عامل بزرگ شخصیت).....
۷۱	۱۶-۴- (ماتریس همبستگی پیرسون برای تعیین رابطه میان ابعاد باورهای فراشناختی و مؤلفه های ویژگی های شخصیت).....

شماره و عناوین جداول

صفحه

- ۴-۹- (ماتریس همبستگی پیرسون برای تعیین رابطه میان ابعاد باورهای فراشناختی و ابعاد اعتقاد نسبت به شانس)..... ۷۲
- ۴-۱۰- (ماتریس همبستگی پیرسون برای تعیین رابطه میان مؤلفه های ویژگی های شخصیت و ابعاد اعتقاد نسبت به شانس)..... ۷۳
- ۴-۱۱- (ماتریس همبستگی پیرسون برای تعیین رابطه میان ابعاد باورهای فراشناختی و انواع خشونت خانگی)..... ۷۴
- ۴-۱۲- (ماتریس همبستگی پیرسون برای تعیین رابطه میان مؤلفه های ویژگی های شخصیت و انواع خشونت خانگی)..... ۷۵
- ۴-۱۳- (رگرسیون چندمتغیره برای تعیین میزان تأثیر باورهای فراشناختی و ویژگی های شخصیت بر روی متغیر اعتقاد نسبت به شانس)..... ۷۶
- ۴-۱۴- (تحلیل واریانس یک طرفه برای تعیین میزان تفاوت ابعاد باورهای فراشناختی با تحصیلات مختلف)..... ۷۷
- ۴-۱۵- (تحلیل واریانس یک طرفه برای تعیین میزان تفاوت ابعاد اعتقاد نسبت به شانس با تحصیلات مختلف)..... ۷۸
- ۴-۱۶- (تعیین تفاوت بین میزان تحصیلات با ابعاد اعتقاد نسبت به شانس)..... ۷۹

فهرست نمودارها

صفحه

شماره و عنوانین نمودارها

۶۴.....	۱-۴- (فراوانی مربوط به شغل آزمودنی ها).....
۶۵.....	۲-۴- (فراوانی مربوط به تحصیلات آزمودنی ها).....
۶۶.....	۳-۴- (فراوانی مربوط به سن آزمودنی ها).....
۶۷.....	۴-۴- (میانگین های مؤلفه های تاکتیک های تعارضی -۲).....
۶۸.....	۴-۵- (میانگین های مؤلفه های اعتقاد نسبت به شانس).....
۶۹.....	۶-۴- (میانگین های مؤلفه های باورهای فراشناسی).....
۷۰	۷-۴- (میانگین های پنج عامل بزرگ شخصیت).....

فصل اول

کلیات پژوهش

مقدمه

خانواده اصلی ترین هسته‌ی هر جامعه و کانون حفظ سلامت و بهداشت روانی است و نقش مهمی در شکل گیری شخصیت فرزندان، یعنی پدران و مادران آینده‌ی جامعه دارد.

هیچ نهاد و مرجعی نمی‌تواند جایگزین خانواده و به ویژه مادر شود و جامعه‌ای سالم‌تر و پویا‌تر است که مادران و پدرانی با شخصیت تر، سالم‌تر و با اعتماد‌تر داشته باشد (حافظ شعرباف، حسینیان، ۱۳۷۸).

تعارض در کانون خانواده چه به صورت تعارض میان والدین و چه تعارض میان والدین و فرزندان از جمله عوامل آسیب‌زا جهت انحرافات اجتماعی محسوب می‌شود (شعاری نژاد، ۱۳۷۹؛ شامبیاتی، ۱۳۷۱).

از جمله تعارضات در خانواده، خشونت نسبت به همسر است. خشونت خانوادگی به نوعی پرخاشگری اشاره دارد که در روابط زوجین رخ می‌دهد و گاهی اوقات تحت عنوان همسرآزاری، خشونت زناشویی، زن آزاری، شریک آزاری و عبارات دیگر توصیف شده است (استراس^۱، ۱۹۹۳).

یکی از بهترین تعاریف خشونت خانوادگی را سوزان شکتر^۲ و آن گانلی^۳ (۱۹۹۵) همچنین بارت^۴، میلر^۵ و همکاران (۱۹۹۷) ارائه داده اند. آن‌ها به طور کلی خشونت خانوادگی را الگویی از رفتارهای تهاجمی و اجباری شامل حملات فیزیکی، جنسی و روانی و همچنین فشار و تهدید اقتصادی که افراد علیه جفت (شریک) صمیمی شان به کار می‌برند، تعریف کرده اند.

1- Strass

2-Sosun shekter

3- Un gunli

4- Barnet

5- Miller

خشونت خانوادگی در تمام سنین، جنسیت ها، قومیت ها، زمینه های آموزشی و گروه های اقتصادی- اجتماعی رخ می دهد (بارنت، میلر و همکاران، ۱۹۹۷؛ گلس^۱، ۱۹۹۵). همچنان که به لحاظ تاریخی، نخستین پیشینه‌ی جرم را باید در اسطوره‌ها و داستان‌های دینی، نظیر هابیل و قabil سراغ گرفت، واژه‌ی قربانی و بزه دیده نیز نخستین بار در مورد باکرگانی که به منظور انجام فرائض مذهبی به قربانگاه فرستاده می شدند، به کار گرفته شده است. بدین ترتیب سوء استفاده از زنان مشکل تازه‌ای نیست، بلکه قدمتی به قدر کهن ترین افسانه‌ها دارد (سام گیس، ۱۳۷۷).

این نوع خشونت علت عمدی آسیب به زنان ۱۵ تا ۴۴ ساله است، به طوری که هر ساله بین ۲ تا ۴ میلیون از زنان مورد خشونت قرار می گیرند و حداقل ۲۰۰۰ تن از آنان بر اثر شدت صدمات و جراحات جان خود را از دست می دهند (استتس، ۱۹۹۱؛ شوگرمن و هوتالینگ^۲، ۱۹۸۹).

خشونت دارای عاقب جسمانی غیرکشنده مثل جراحت (از بریدگی تا شکستگی و آسیب ارگان‌های داخلی)، حاملگی ناخواسته، بیماری‌های مقاربتی، سقط جنین غیر عمدی، بیماری‌های التهابی لگن، دردهای مزمن لگن، سردرد، نشانگان روده‌ی تحريك پذير، استعمال دخانیت، اعتیاد و الکلیسم، عاقب مرگباری شامل خودکشی، دیگر کشی و عاقب روانی مثل افسردگی، ترس، اضطراب، مشکلات تغذیه‌ای، اختلالات جنسی و وسوسات و فشار روانی پس از ضربه است (فرهادیان، ۱۳۸۰؛ موحدی و احدی، ۱۳۸۵).

همچنین ربیعی و همکاران (۱۳۸۱) به سابقه‌ی بیماری‌های روانی در قربانیان خشونت اشاره داشته اند. تعدادی از محققان در چارچوب نظریه‌ی درماندگی آموخته شده، افسردگی بالینی در زنان کتک خورده را مورد بررسی قرار داده اند (استراس^۳ و همکاران، ۲۰۰۵). استراس (۲۰۰۵) و استراس و اسمیت^۴ (۱۹۹۰) دریافتند که افسردگی و اقدام به خودکشی در زنان قربانی خشونت^۵ برابر بیشتر از زنان غیر قربانی است.

فشار روانی پس از ضربه واکنش معمول به ضربه‌ی روانی و ترس زیاد است. فشار روانی پس از ضربه در زنان

1-Geless

2-Stets

3-Sugarman and Hotaling

4-Straus

5-Smith

کتک خورده، ترکیبی از علائمی مثل تحریک پذیری، کناره گیری، خاطرات مزاحم، از دست دادن حافظه و سردرگمی شناختی را در پی دارد.

برگ^۱ (۲۰۰۴) نیز معتقد است که زنان کتک خورده طیف وسیعی از علائم آسیب شناسی روانی و مشکلات جسمی درازمدت را تجربه می کنند که افسردگی، اختلال استرس پس از ضربه، جسمانی کردن و سوء مصرف مواد، احساس بی کفایتی و فقدان عزت نفس، خشونت خصمانه، ترس و انزوا، نگرش منفی نسبت به ازدواج و روابط صمیمی از آن جمله هستند.

۱-۱- بیان مسئله

اعمال خشونت علیه زنان و بدرفتاری با آن ها از رایج ترین جرائم اجتماعی و از عربیان ترین جلوه های مرد سالاری در جهان امروز است که در تمام ملیت ها، طبقات و گروه های اجتماعی به چشم می خورد (سام گیس، ۱۳۷۷).

اگرچه خشونت علیه زنان در سراسر جهان سلامت جسم و روان زنان را مورد مخاطره قرار داده و حقوق انسانی آن ها را مورد تجاوز قرار داده است، اما این نوع خشونت، که رایج ترین شکل آن، همسرآزاری است، به عنوان یک عامل خطرآفرین که آسیب های روانی جدی به همراه خود دارد، تنها در سال های اخیر مورد توجه قرار گرفته است (کاسلو^۲ و همکاران، ۱۹۹۸).

خشونت عملی است که با قصد ایجاد درد و جراحت جسمی یا روحی به فردی دیگر انجام می شود. و خشونت خانوادگی، رفتار خشن یکی از اعضای خانواده (معمولًاً مردان) نسبت به اعضای دیگر خانواده (همسر، کودک، و سالمدان خانواده) است که این نوع خشونت را می توان به خشونت فیزیکی، روانی، جنسی، و اقتصادی تفکیک نمود (گلس و استراس، ۱۹۸۸؛ به نقل از خسروی و خاقانی فرد، ۱۳۸۳).

1-Berg
2-Kaslow

خشونت برای قربانیان آن، پیامدهای منفی مثل ترس، عصبانیت، نالمیدی و احساس درماندگی را در بر دارد. تحقیقات نشان داده اند که اولین احساسی که قربانیان جنایت پس از تهاجم تجربه می کنند، درماندگی است. افسردگی و نگرانی معمولاً بعداً بروز می کنند (احمدی و همکاران، ۱۳۸۵).

تاکنون تحقیقات زیادی در خصوص بررسی عوامل مؤثر یا مرتبط با همسرآزاری انجام شده است (احمدی و همکاران، ۱۳۸۵؛ قهاری و همکاران، ۱۳۸۵؛ بناغی و همکاران، ۱۳۸۵). ولی بر اساس بررسی های به عمل آمده، تاکنون پژوهشی که ارتباط باورهای فراشناختی و ویژگی های شخصیت را با اعتقاد نسبت به شناس در این گروه از زنان بررسی نموده باشد یافت نشد.

باورهای فراشناختی نقش مهمی در عملکرد افراد دارند. فراشناخت شامل دانش فرایندها و راهبردهایی است که شناخت را ارزیابی، نظارت یا کنترل می کند (ولز^۱، ۲۰۰۰). و نظریه‌ی کنش اجرایی خود نظم بخش (S-REF^۲) اولین نظریه‌ای است که نقش فراشناخت را در سبب شناسی و تداوم اختلالات روانی مفهوم سازی کرده است (ولز و مانتووس^۳، ۱۹۹۶). بر اساس این نظریه، اختلالات روان شناختی هنگامی که راهبرد های مقابله ای ناسازگار مثل تفکر در جاماندگی (نگرانی/ نشخوار ذهنی)، اجتناب و سرکوبی فکر، اصلاح خود باوری های ناکارآمد را با شکست مواجه می سازد، تداوم می یابند و باعث می شوند که اطلاعات منفی در مورد خود افزایش یابند. به عبارت دیگر بر اساس این نظریه، اختلال روانی یک سندروم کلی شناختی است که از دانش فراشناختی فرد ناشی می شود و در موقعیت های مشکل زا فعال شده و پردازش می شود (ولز، ۲۰۰۰).

ویژگی های شخصیتی نیز عامل بسیار مهمی در روند زندگی و عملکرد افراد در خانواده و سازگاری زوجین می باشند. توصیف شخصیت را نیز می توان به وسیله‌ی پنج عامل قوی توضیح داد. این پنج عامل

1-Wells

2-Self – Regulatory Executive Function Mode

3-Matthews

اغلب با عنوان روان نژندي^۱ (N)، برون گرایی^۲ (E)، گشودگی^۳ (O)، توافق پذیری^۴ (A) و وظیفه مداری^۵ (C) معروفی می شوند (تاپس و کریستال^۶، ۱۹۹۲/۱۹۶۱).

همچنین اعتقاد نسبت به شانس عامل مهمی در سازگاری ها می باشد. در زمینه شانس نیز توصیفات باستانی و قدیمی، شانس را به صورت یک پیشامد تصادفی تلقی می کنند که در خارج از فردیت قرار داشته و دارای تأییداتی غیر قابل پیش بینی پیرامون وقایع است. بنابراین، اعتقاد به شانس مفهومی است که نشان می دهد ظاهراً وقایع فردی موجب عوامل غیر منطقی و غیر ارادی می شوند (راتر^۷، ۱۹۶۶).

اکثر تحقیقات اخیر بیان می کنند که افراد بر این باورند که شانس، یک توصیف شخصیتی درونی، ثابت، قابل پیش بینی و قابل کنترل است (دارک و فریدمن^۸، ۱۹۹۷a). با این اوصاف شانس با پیشامد تصادفی فرق زیادی دارد (واگنر و کرین^۹، ۱۹۸۸). و این تفاوت، بین دو گروه از افرادی ایجاد می شود که خود را خوش شانس یا بد شانس می دانند.

از آنجا که در تمام تحقیقاتی که به صورت جداگانه در مورد باورهای فراشناختی، ویژگی های شخصیت و اعتقاد نسبت به شانس انجام شده، این متغیرها به نوعی با سلامت روان افراد رابطه دارند و ار آنجا که خشونت علیه زنان برای قربانیان آن، پیامدهای منفی روانی و جسمی به بار می آورد، پژوهش حاضر این سه متغیر را با هم مورد بررسی قرار می دهد تا نقش آنها را به عنوان پیامد یا پیشاپند قربانی خشونت خانگی شدن در زنان مورد مطالعه قرار دهد.

-
- 1- Neuroticism
  - 2- Extra Version
  - 3- Openness
  - 4- Agreeableness
  - 5- Conscientiousness
  - 6- Tupes And Christal
  - 7- Rotter
  - 8- Darke And Freedman
  - 9- Wagenaar And Keren

۱-۲- اهمیت و ضرورت تحقیق

خشونت نسبت به همسر یکی از معضلات بزرگ بهداشتی بسیاری از کشورها می باشد. خشونت معمولاً در محیط بسته‌ی خانه شکل گرفته و سبب عدم اطمینان و از هم گسیختگی کانون خانواده می‌شود. قربانیان اصلی خشونت در محیط خانواده، در مرحله‌ی نخست، زنان و پس از آن کودکان و سالمندان و سرانجام مردان هستند. خشونت پیامدهای منفی زیادی را برای قربانیان به بار می‌آورد که دامنه‌ی از مشکلات جسمانی تا مشکلات روان شناختی را در بر می‌گیرد.

بررسی‌ها نشان داده است که شکایات جسمانی نظیر سردرد، مشکلات شکمی، درد مزمن، خون‌ریزی واژینال، سندروم روده‌ی تحریک پذیر، علائم ژیکولوژی و بیماری منتقله‌ی جنسی در زنان قربانی خشونت از شیوع بالایی برخوردار است (کرامر^۱ و همکاران، ۲۰۰۴؛ پلازاولا و رایز پریز^۲، ۲۰۰۴).

بر اساس مطالعات مختلف از دیگر پیامدهای منفی خشونت در قربانیان همسر آزاری اختلالات روانپزشکی است (اسمیت و گیتلمن^۳، ۱۹۹۴؛ ساترلند^۴ و همکاران، ۱۹۹۸؛ قهاری و همکاران، ۱۳۸۵؛ احمدی و همکاران، ۱۳۸۵). و مطالعات در این راستا، به سندروم زنان کتک خورده اشاره کرده است که اختلالات افسردگی، اضطراب، حساسیت در روابط بین فردی، جسمانی کردن و عزت نفس پایین را در بر می‌گیرد (اسکالر و رزپا^۵، ۲۰۰۲؛ والکر^۶، ۱۹۹۲).

متأسفانه با توجه به پیامدهای جبران ناپذیر خشونت هم برای جوامع و هم برای زنان، و با توجه به نقش مهم مادر در خانواده این مسئله چندان که باید مورد توجه پژوهشگران واقع نشده است. بر این اساس، ضروری است که برخی عوامل دیگر از جمله باورهای فراشناختی، ویژگی‌های شخصیت و پیش‌بینی اعتقاد نسبت به شانس از طریق این دو متغیر در این گروه از زنان مورد بررسی قرار گیرد. و نتایج حاصل از پژوهش در اختیار مراکز مشاوره، درمانگاهها و سایر مراکز بهداشتی - درمانی گذاشته شود.

1-Kramer

2- Plazaola, Ruiz Perez

3- Gittelman

4- Sutherland

5- Schuller, Rzepa

6- Walker

۳-۱-۱- اهداف تحقیق

۱-۳-۱- هدف کلی

هدف کلی این پژوهش تبیین رابطه‌ی بین باورهای فراشناختی و ویژگی‌های شخصیت با اعتقاد نسبت به شانس در زنان قربانی خشونت خانگی شهر شیراز می‌باشد.

۲-۱-۳- اهداف جزئی

- تبیین رابطه‌ی بین ابعاد باورهای فراشناختی و مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیت
- تبیین رابطه‌ی بین ابعاد باورهای فراشناختی و ابعاد اعتقاد نسبت به شانس
- تبیین رابطه‌ی بین مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیت و ابعاد اعتقاد نسبت به شانس
- تبیین رابطه‌ی بین ابعاد باورهای فراشناختی و انواع خشونت خانگی
- تبیین رابطه‌ی بین مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیت و انواع خشونت خانگی
- پیش‌بینی اعتقاد نسبت به شانس، از طریق باورهای فراشناختی و ویژگی‌های شخصیت

۳-۱-۱- اهداف جانبی

- تفاوت ابعاد باورهای فراشناختی در بین سطوح مختلف تحصیلات
- تفاوت ابعاد اعتقاد نسبت به شانس در بین سطوح مختلف تحصیلات

۴-۱- سؤالات پژوهش

۱-۴-۱- سؤالات اصلی پژوهش

- آیا بین ابعاد باورهای فراشناختی و مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیت رابطه‌ی معنادار وجود دارد؟
- آیا بین ابعاد باورهای فراشناختی و ابعاد اعتقاد نسبت به شانس رابطه‌ی معنادار وجود دارد؟
- آیا بین مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیت و ابعاد اعتقاد نسبت به شانس رابطه‌ی معنادار وجود دارد؟
- آیا بین ابعاد باورهای فراشناختی و انواع خشونت خانگی رابطه‌ی معنادار وجود دارد؟
- آیا بین مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیت و انواع خشونت خانگی رابطه‌ی معنادار وجود دارد؟